

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

83.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 18-го Октября — 1838 — Wilno. Wtorek. 18-go Października.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господи́нъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Мнѣскій и Вѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 15-го ч. с. м. изволилъ возвратиться изъ Минска.

Санктпетербургъ, 3-го Октября.

14-го Сентября, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, простившись въ Потсдамѣ съ Августѣйшими Своими Родителями, изволилъ предпринять путешествіе чрезъ Мюнхенъ въ Италію.

Переночевавъ сего числа, въ Виттенбергъ Государь Цесаревичъ на слѣдующее утро продолжалъ путь свой до Лейпцига. — Здѣсь, Его Высочество изволилъ обозрѣвать мѣстность знаменитаго сраженія, происходившаго въ 1813 году.

Прѣехавъ чрезъ Гофъ, Барейтъ и Пигницъ, Его Высочество, 18-го числа, прибылъ въ Нюрнбергъ, въ коемъ изволилъ осматривать примѣчательности сего древняго и города желѣзною дорогою между Нюрнбергомъ и г. Фюртомъ. — На другой день, Государь Цесаревичъ имѣлъ ночлегъ въ г. Ингольштадтѣ. — 20-го Сентября, по обозрѣніи производства крѣпостныхъ работъ въ Ингольштадтѣ, Его Высочество отправился въ Мюнхенъ, куда и прибылъ, въ пять часовъ по полудни, въ вождѣваномъ здравіи.

Государь Цесаревичъ изволилъ остановиться въ домѣ нашего Посланника при Баварскомъ Дворѣ, Тайнаго Совѣтника Сѣверика. (Свв. Пз.)

Высочайшею Грамотою, 8-го Августа, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Станислава 2-й степени*, Епископъ Калишско-Куявской Епархіи, Валентій Томашевскій.

— Высочайшими указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Владимира 4-й степени съ бантомъ*: Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, въ Экспедиціи 1837 года противу Горцевъ въ Нагорномъ Дагестанѣ: Ашперонскаго пѣхотнаго полка Маіоръ Смолинъ, Капитанъ Хорошиловъ, Штабсъ-Капитанъ Лисенко, Куринскаго Егерскаго полка Штабсъ-Капитанъ Костырка; 19-й Артиллерійской бригады Поручики: Яковлевъ и Кузьминъ, Оберъ-Вагенмейстеръ 20-й пѣхотной Дивизіи 11-й Фуриштатской бригады Капитанъ Домбровский; 4-й степени Августа 28: За отличное усердіе и дѣятельность, при исполненіи порученій: Адъютантъ Начальника Штаба по Управленію Генераль-Фельдцейхмейстера, Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской бригады Капитанъ Куликовскій. Августа 23. Золотою шпагою съ надписью за храбрость: Адъютантъ 2-й бригады 19-й пѣхотной Дивизіи Тифлискаго Егерскаго полка Поручикъ Карякинъ — и золотою полусаблею съ надписью за храбрость: Куринскаго Егерскаго полка Капитанъ Пуляло 2-й, Ордена Св. Анны (Августа 30) 2-й степени, украшеннаго Императорскою Короною, въ воздаяніе отличнаго усердія и ревностной службы: Кавказ-

WIA DOMOSCI KRAJOWE.

WILNO.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał Adjutant Xiążę Dołhorukow, 15-go t. m. powrócił z Mińska.

Санкт-Петербургъ, 3-го Паździernика.

Dnia 14 Września, CESARZEWICZ NASTĘPCA, pożegnawszy się w Potsdamie z Najjaśniejszymi swojemi Rodzicami, raczył przedsięwziąć podróż przez Monachium do Włoch.

Przenocowawszy dnia tego w Wittenbergu, CESARZEWICZ Jego Mość nazajutrz zrana wyjechał do Lipska. — Tu Jego Wysokość raczył oglądać pozycyę wiekopomnej bitwy roku 1813.

Przejechawszy przez Hoff, Barenth i Pigniz, Jego Wysokość przybył dnia 18 do Norimbergi, gdzie raczył oglądać osobliwości tego starożytnego miasta i drogę żelazną między Norymbergą a M. Fürth. — Nazajutrz CESARZEWICZ Jego Mość miał nocleg w M. Ingolstadtzie. — 20 Września po obejrzeniu robot twierdzowych w Ingolstadtzie, Jego Wysokość wyjechał do Monachium dokąd przybył o godzinie piątej w południu, w pożądanem zdrowiu.

CESARZEWICZ Jego Mość stanął w domu Pošta naszego przy Dworze Bawarskim Radcy Tajnego Sewerina. (P.P.)

— Przez Najwyższy Dyplomata, 8-go Sierpnia, Najłaskawiej peliczony do *orderu Św. Stanisława 2-go stopnia*, Biskup Diecezji Kalisko-Kujawskiej, X. Walenty Tomaszewski.

— Przez Najwyższe Ukazy, do Kapituły Rossyjskich CESARSKICH I KRÓLEWSKICH Orderow, Najłaskawiej mianowani Kawalerami *Orderu Św. Włodzimierza 4-go stopnia z kokardą*: W nagrodę odznaczającego się mężstwa i waleczności, w wyprawie 1837 roku na Górali w Górnym Dagestanie: Major Apszeroński-go półku piechotnego Smolia, Kapitan Choroszyłow, Sztab-Kapitan Lisienko, Sztab-Kapitan Kurwińskiego półku Strzelców Kostyrka; 19-ej brygady Artylleryjskiej Porucznicy: Jakowlew i Kuźmin, Ober-Wagenmeister 20-stej dywizyi piechoty 11-stej brygady Pociągowej Kapitan Dąbrowski; 4-go stopnia 28-go Sierpnia: Za odznaczającą się gorliwością i czynnością w wypełnieniu zleceń: Adjutant Naczelnika Sztabu w marszałdzie Jeneralnego Feldecehmistrza, Kapitan 2-ej Artylleryjskiej brygady Gwardyi Kulikowski. 23 Sierpnia, udarowani złotą szpadą z napisem za waleczność: Adjutant 2-ej brygady 19-ej dywizyi piechoty Tyfliskiego półku Strzelców Porucznik Karjakin, — i złotą półszablą z napisem za waleczność: Kapitan Kuryńskiego półku Strzelców Pułko 2-gi. Mianowani Kawalerami *Orderu Św. Anny* (30 Sierpnia): 2-go stopnia *Cesarzką Koroną ozdobioną*, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby: Podpółkownik Kaukazkiego batalionu Saperow Kamieński 3-ci. W nagrodę odznaczającego się mężstwa i wa-

скаго Сапернаго баталіона Подполковникъ *Каменскій 3-й*. Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ въ дѣлахъ противу Горцевъ въ десантномъ отрядѣ войскъ на Восточномъ берегу Чернаго моря: 2-й степени: Тенгинскаго пѣхотнаго полка Подполковникъ *Быковъ 2-й*, Навагинскаго пѣхотнаго полка Маіоръ *Танскій*, 20-й Артиллерійской бригады Капитанъ *Кольбе* и Кавказскаго Сапернаго баталіона Капитанъ *Вильде*. 3-й степени съ бантомъ: Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка Штабсъ-Ротмистръ *Нивинскій*, Порукики: Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго полка *Цейдлеръ*, Лейбъ-Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича полка *Ланской*, Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка *Нотгофтъ*, Гусарскаго Фельдмаршала Князя Витгенштейна полка *Измайловъ*, Лейбъ-Гвардіи Егерскаго полка Князь *Итальяскій* Графъ *Суворовъ-Римникскій*, Лейбъ-Гвардіи 1-й Артиллерійской бригады *Нѣлгиновъ*, Гренадерскаго Наслѣднаго Принца Прусскаго полка *Эиднаръ*, Каравинернаго Принца Павла Мекленбургскаго полка *Фокъ*, пѣхотнаго Фельдмаршала Графа Дибича-Забалканскаго полка *Берхманъ*, Елецкаго пѣхотнаго полка *Цехановскій*, Брянскаго Егерскаго полка *Шимковичъ*, Великолуцкаго Егерскаго полка *Вайковскій*, Замосцкаго Егерскаго полка *Мурзаевъ*, Черноморскаго Линійнаго N. 4-го баталіона *Арнаутовъ* и Кавказскаго Сапернаго баталіона *Попандопуло*, Подпоручики: Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго полка *Клауди*, Лейбъ-Гвардіи Московскаго полка *Носалевскій*, Лейбъ-Гвардіи Гренадерскаго полка *Денъ*, Лейбъ-Гвардіи Павловскаго полка *Преженцовъ*, Лейбъ-Гвардіи Вольнскаго полка *Насакинъ*. Лейбъ-Гвардіи Финскаго Стрѣлковаго баталіона *Фонъ-Постъ*, Тенгинскаго пѣхотнаго полка: *Наумовъ*, *Шуклинъ* и *Чевелевъ*, и прикомандированный къ Генеральному Штабу Навагинскаго пѣхотнаго полка *Сольстетъ*, Лейбъ-Гвардіи Коннаго полка Корнетъ *Штакельбергъ*, и Прапорщики: Навагинскаго пѣхотнаго полка *Фегелевъ 1-й*, и Кавказскаго Сапернаго баталіона *Бураковъ*, и въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ противу Горцевъ 4-го минувшаго Іюля при истребленіи Турецкаго контрабанднаго судна: Черноморскаго Линійнаго N. 4-го баталіона Капитанъ *Папахристовъ*.

— Государь Императоръ, по всеподаннѣйшему докладу Господина Министра Народнаго Просвѣщенія изволилъ Всемилостивѣйше пожаловать Директору 1-й Виленской Гимназіи Надворному Советнику *Устинову* и Инспектору 2-й Гимназіи, нынѣ по Высочайшему повелѣнію переменованной въ Виленскій Дворянскій Институтъ, Титулярному Советнику *Вякстеру* подарки изъ Кабинета; Старшимъ Учителемъ Бѣлостокской Гимназіи *Мухину* и *Бобановскому* Орденъ *Св. Станислава 4-й степени*. Сверхъ сего объявлено Высочайшее Его Императорскаго Величества благоволеніе: Почетному Попечителю Виленскихъ Гимназій Дѣйствительному Статскому Советнику Графу *Хрептовичу*, бывшему Почетному Попечителю Гродненской Гимназіи Камергеру Князю Константину *Радзивиллу* и Инспектору Казенныхъ Училищъ Бѣлорусскаго Учебнаго Округа, Коллежскому Советнику *Галлеру*. (Спб. В.)

— Французскій Посланникъ Баронъ *де Барантъ*, прибылъ въ сію столицу.

— Его Императорское Величество, въ 6-й день сего Сентября, Высочайше повелѣть соизволилъ: тѣмъ чиновникамъ, которымъ, на основаніи особыхъ преимуществъ, предоставленныхъ мѣсту ихъ служенія, будетъ слѣдовать въ пенсію менше, нежели сколько причлось бы по общему Пенсіонному Уставу, назначать пенсію не по особымъ положеніямъ, а по Уставу. (С. В.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу ходатайства бывшаго Генераль-Губернатора Восточной Сибири Генераль-Лейтенанта Броневскаго, объ освобожденіи дѣтей осельно-кааторжныхъ, записанныхъ въ окладъ по 8 ревизіи, отъ платежа податей и повинностей до 17 лѣтняго ихъ возраста, и о предоставленіи въ томъ же платежѣ льготы взрослымъ дѣтямъ рабочихъ всѣхъ солеваренныхъ и винокуренныхъ заводовъ Иркутской и Энисейской Губерній, онъ Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Г. Министровъ. По положенію Комитета Государь Императоръ въ 16 день истекшаго Августа Высочайше повелѣть соизволилъ: дарованное продолженіе Св. Закон. Т. V Устава о податяхъ въ примѣчаніи къ ст. 140 и Т. XIV Устава о содержащихся подъ стражею и ссыльныхъ въ примѣчаніи къ ст. 402 освобожденіе дѣтей, сосланныхъ въ Сибирь на поселеніе, отъ платежа податей и повин-

ности, оказанныхъ въ битвахъ з Гóралами въ десятиятмъ oddziale войскъ на восточномъ берегу моря Чернаго: 2-го stopnia: Подпóлковникъ Тенгинскаго полку пieszego *Bykow 2-gi*, Major Nawagiñskiego полку пieszego *Tañski*. Kapitan 2-ej brygady Artylleryjskiej *Kolbe* i Kapitan Kaukazkiego batalionu Saperow *Wylde*. 3-go stopnia z kokardą: Sztabś-Rotmistrz полку Kirysyerow Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA *Niwiñski*, Porucznicy: Grodzienkiego Huzarskiego полку Gwardyi *Zeidler*, полку przybocznych Kirysyerow Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA *Zañskiej*, полку Dragonow Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA *Notgost*, полку Huzarow Feldmarszałka Xięcia Witgnsteina *Izmajtow*, полку Strzelcow Gwardyi Xiążę *Italiañski* Hrabia *Suworow-Rimnikski*, 1-ej Artylleryjskiej brygady Gwardyi *Niemczyñow*, полку Grenadyerow Następcy Xięcia Pruskiego *Eszapar*, полку Karabinierow Xięcia Pawła Mекленбургского *Fok*, полку пieszego Feldmarszałka Hrabiego Dybicza *Zabatkañskiego Bergman*, Jelekciego полку *Ciechanowski*, Brañskiego полку Strzelców *Szymkowicz*, Wielkołuckiego полку Strzelcow *Bajkowski*, Zamojskiego полку Strzelcow *Murzajew*, Czarnomorskiego liniowego batalionu N-ru 4-go *Arnautow* i Kaukazkiego batalionu Saperow *Popandopulo*, Podporucznicy: Siemionowskiego полку Gwardyi *Klaudi*, Moskiewskiego полку Gwardyi *Nosalewski*, полку Grenadyerow Gwardyi *Dehn*, Pawłowskiego полку Gwardyi *Prezeńcow*, Wołyñskiego полку Gwardyi *Nasakin*, Fiñskiego batalionu Strzelców Gwardyi *von-Post*, Tенгинского полку пieszego: *Naumow*, *Szuklin* i *Czewelew*, przykomenderowany do Jeneralnego Sztabu Nawagiñskiego полку пieszego *Solstet*, Kornet konnego полку Gwardyi *Stackelberg*, i Chorążowie: Nawagiñskiego полку пieszego *Fegelew 1-szy*, i Kaukazkiego batalionu Saperow *Buraczkow*, i w nagrodę odznaczającego się męztwa i waleczności, okazanych przeciw Górali 4-go przeszłego Lipca przy zniszczeniu Turckiego okrętu kontrobandowego Czarnomorskiego Liniowego batalionu N. 4-go Kapitan *Papachristow*.

— CESARZ Jego Mość, po najuniżeńszém przełożeniu Pana Ministra Narodowego Oświecenia, Najłaskawiej raczył udarować Dyrektora 1-go Gimnazjum Wileñskiego Radzcę Dworu *Ustinowa* i Inspektora Gimnazjum 2-go, teraz z Najwyższego Rozkazu przemianowanego w Wileñski Instytut Dworzañski, Radzcę Honorowego *Biakstera*, podarkami z Gabinetu; Starszymъ Nauczycieli Gimnazjum Białostockiego *Muchina* i *Bobanowskiego* Orderem *Sw. Stanisława 4 go stopnia*. Nadto oświadczone Najwyższe Jego CESARSKIEJ Mości zadowolienie: Honorowemu Kuratorowi Gimnazj Wileñskich Rzeczywistemu Radzcę Stanu Hrabieму *Chreptowiczowi*, byłemu Honorowemu Kuratorowi Gimnazjum Grodzienkiego Szambelanowi Xięciu Konstantemu *Radziwiłłowi* i Inspektorowi Skarbowych Szkół Białoruskiego Okręgu Szkolnego, Radzcę Kollegialnemu *Halzerowi*. (G.S.P.)

— Przybył do naszej Stolicy Baron *de Barante*, Poseł Króla Francuzów.

— Jego CESARSKA Mość, dnia 6 terażniejszego Września, Najwyżej rozkazać raczył: tymъ urzędnikomъ, którym na osnowie szczególnychъ prerogatywъ, nadanychъ miejscu ichъ służby, będzie należało pensyi mniej, aniżeli ile wypadłoby na mocy ogólnej ustawy o pensjachъ, naznaczać pensye, nie podługъ osobnychъ postanowieñ, ale podługъ Ustawy. (G. S.)

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że z powodu starania byłego Jenerał-Gubernatora Wschodniej Syberyi Jenerał-Porucznika *Broniewskiego*, o uwolnienie dzieci ojców zesłanych do ciężkichъ robot, zapisanychъ do okładu 8 - ej rewizyi, od płacenia podatkówъ i powinności do 17 - tu latъ ichъ wieku, i o nadaniu wъ teże opłacie ulgi dorosłymъ dzieciomъ robotnikówъ wszystkichъ fabrykъ do warzenia soli i gorzelnii Gubernij Irkuckiej i Jenisejskiej, Pan Minister Skarbu czyniłъ przedstawienie do Komitetu PP. Ministrówъ. Po nastąpieniu postanowieniu Komitetu Cesarz Jego Mość wъ dniu 16-mъ zeszłego Sierpnia Najwyższj rozkazać raczył: darowane wъ dalszymъ ciągu Połączenia Praw T. V Ustawą o podatkachъ i uwagą do artykułu 140 i T. XIV Ustawowъ o utrzymywanychъ pod strażą i zesłanychъ wъ uwadze do artykułu 402, oswobodzenie dzieci ojcówъ zesłanychъ do Syberyi na zaludnienie, od płacenia podatkówъ i powinności do 17-stu latъ ichъ wieku, rozciągnąć i na dzieci zesłanychъ do ciężkichъ ro-

ностей до 17 лѣтняго ихъ возраста; распространить и на дѣтей ссыльно-каторжныхъ, записанныхъ по 8 ревизіи, и даровать 5-хъ-лѣтнюю льготу въ платежъ податей и повинностей взрослымъ дѣтямъ рабочихъ всѣхъ винокуренныхъ заводовъ Иркутской и Энисейской Губерній, со времени перехода ихъ въ крестьянское сословіе. (Оп. 20 Сентября 1838 г.) (С. В.)

— Русская юфта, известная въ иностранныхъ государствахъ своею добротой, составляетъ весьма значительную статью отпускной торговли Россіи. Хотя она повсюду весьма цѣнится, однако же изъ чужихъ краевъ доходятъ извѣстія, что красный цвѣтъ ея не проченъ. По важности сего предмета для Русской промышленности и торговли, желательно изыскать способы къ отвращенію сего недостатка; по сему Департаментъ мануфактуръ и внутренней Торговли, по приказанію Его Сіятельства Г-на Министра Финансовъ, объявляетъ, что тому, кто на будущую въ 1839 году выставку издѣлій мануфактурной промышленности въ С. Петербургъ представитъ образцы легкой юфти, прочно окрашенной, не только въ красный, но и въ разные другіе цвѣта, съ тѣмъ, чтобы юфта сохранила свойственный ей запахъ и другія качества, присуждена будетъ премія въ 2,000 р., или иная приличная награда, по усмотрѣнію Правительства, съ тѣмъ, чтобы представившій образцы сообщалъ подробное описаніе способа выдѣлки и окрашенія юфти для всеобщаго свѣдѣнія. При разсмотрѣніи образцовъ принято будетъ въ соображеніе, дѣйствительно ли предлагаемый способъ можетъ быть примененъ къ фабричному производству, то есть, возможно ли употреблять его въ большемъ видѣ, и не возвыситъ ли онъ чрезмерно цѣну юфти.

— Въ *Journal de St. Petersbourg* напечатано объявленіе Французскаго Посланника, что 29-го Сентября (11-го Октября) будетъ совершено въ Римско-Католической церкви Св. Екатерины благодарственное молебствіе по случаю рожденія Гр. Парижскаго. Почему, всѣ пребывающіе въ столицѣ Французы приглашаются на сей торжественный обрядъ.

Кіевъ, 22-го Августа.

Среди общихъ молебствій и веселій, которыми цѣлая Россія уже 13 дѣтъ торжествуетъ, 22-й день Августа, въ нынѣшнемъ году сей день въ Кіевѣ ознаменованъ еще особенными двумя празднествами. Первое изъ нихъ состояло въ торжественномъ открытіи Кіевскаго Института Благородныхъ Дѣвицъ, подъ Высочайшимъ покровительствомъ Государыни Императрицы учрежденнаго. Открытіе сіе происходило въ домѣ Института, при многочисленномъ и великолѣпномъ собраніи. По возвращеніи онаго изъ Лавры, гдѣ совершалось торжественное молебствіе, освѣщеніе Института совершилъ Преосвященнѣйшій Митрополитъ Кіевскій и Галицкій Филаретъ; маститый Преосвященникъ, благословляя образомъ Богоматери юныхъ воспитанницъ сего заведенія, напутствовалъ ихъ умиленнымъ словомъ. Другимъ торжествомъ Кіева, былъ военный праздникъ, которымъ Генераль-Адъютантъ Ридигеръ и прочіе Генералы, Штабъ и Оберъ-Офицеры расположеннаго въ Кіевѣ войска, желали ознаменовать свѣтлый день коронаванія нашего возлюбленнаго Государя.

На обоихъ празднествахъ находился Генераль-Фельдмаршалъ Свѣтлѣйшій Князь Варшавскій, за три дня прибывшій сюда изъ Варшавы. Въ присутствіи сего доблестнаго сына Россіи прибываетъ еще новая сила и бодрость въ храбрый духъ Русскаго воинства: нельзя было надвинуться неутомимой, бойстрой крѣпости и стройной, блестящей красотѣ, съ какими наши полки двигались передъ своимъ вождемъ-героемъ, при церемониальномъ маршѣ и во время маневровъ, происходившихъ за Старымъ Кіевомъ. Самый праздникъ военный, въ присутствіи знаменитаго любимца побѣды и славы, былъ, можно сказать, еще праздничнѣе.

Вотъ нѣкоторыя подробности праздника сего, происходившаго верстахъ въ семи отъ Кіева, на прекрасномъ мѣстѣ возлѣ Лукашевичевой дачи, гдѣ расположены лагеремъ четыре полка 3-го Корпуса, въ виду Божіихъ церквей первопрестольнаго города Россіи.

На правомъ флангѣ лагеря, недѣли за двѣ до праздника, возникло большое, красивой архитектуры, деревянное зданіе, названное для бала. Большая часть онаго состояла изъ залы, которая своею обширностію превосходила всѣ залы Кіевскихъ домовъ. Убранство ея вполне соответствовало своему назначенію, сколько по мысли и вкусу онаго, столько же по блеску украшеній и освѣщенія. Въ правомъ концѣ залы находился большой портретъ Государя Императора, окруженный трофеями, а на противоположной сторонѣ, Русскій орелъ, искусно составленный изъ сабель, штыковъ и другихъ мелкихъ частей о-

bot, zapisanych w 8-m popisie ludności, i darować trzyletnią ulgę w płaceniu podatków i powinności dorosłym dzieciom robotników wszystkich zakładów warzenia sali i gorzelnii Gubernij Irkuckiej i Jenisejskiej, od czasu ich zapisania się do stanu włóściańskiego. (Op. 20 Września). (G.S.)

— Россійскіе юхтовые skóry, залегающія за границą swoją dobrocią, stanowią znaczny artykuł handlu wywozowego Rosyji. Z tѣmъ wszystkiѣm, pomimo tego że są wszędzie cenione, dochodzą z obcychъ краіовъ wiadomości, że kolor jej czerwony nie jest trwały. Ze względu na ten, takъ ważny объектъ dla przemysłu i handlu Rosyjskiego, życzyć należy, аżeby wynaleziony był sposób usunięcia pomienionej wady; w tymъ celu Wydziałъ manufaktur i handlu wewnętrznego, z polecenia JW. Ministra Skarbu, ogłosił, iż ten, ktoby na przyszłą w r. 1839 wystawę wyrobówъ przemysłu rękodzielniczego w Petersburgu, złożył próby lekkiej юхты, pokrytej trwałymъ kolorem, nie tylko czerwonym, lecz wszelkimъ innym, tak, aby юхта zachowała właściwy jej odor i inne swe przymioty, otrzyma premium 2,000 rubli, lub inną stosowną nagrodę podługъ uznania Rządu, z tѣmъ zastrzeżeniem, iż składający takowe próby obowiązany będzie podać do powszechnej wiadomości dokładny opisъ sposobu wyprawiania i farbowania юхты. Przy rozpoznaniu próbъ ma być wzięto pod rozważę: czy podany sposób może być zastosowany do postępowania fabrycznego, to jest: czy można go będzie użyć na wielką skalę, i czy skutkiemъ tegożъ nie podwyższy się zanadto cena юхты.

— *Journal de S. Petersbourg*, umieścił ogłoszenie Posła Francuzkiego, że w dniu 29 Września (11 Października), o godzinie 11-iej przedъ południem, odbywać się będzie, w katolickimъ parafialnymъ kościele, S. Katarzyny, nabożeństwo i Te Deumъ dziękczynne, z powodu narodzenia się Hrabiego Paryża. Wszyscy obecni w stolicy Francuzi, są zaproszeni na ten obrzędъ uroczysty.

Kijow, 22 Sierpnia.

Wśródъ powszechnychъ modłówъ i wesołości, któremi cała Rosyja jużъ trzynaste latъ święci 22-gi Sierpnia, dzień ten w roku bieżącymъ w Kijowie odznaczył się jeszcze dwiema szczególnymi uroczystościami. Jedną zъ nichъ było solenne otwarcie Instytutu Kijowskiego Paniенъ Szlachetnego rodu, pod Najwyższą Najjaśniejszej Pani opieką założonego. Obchódъ ten odbywał się w domu Instytutu, w obecъ licznego i świetnego zgromadzenia. Gdy powrócono zъ Ławry, gdzie się uroczyste odprawiało nabożeństwo, poświęcenie Instytutu dopełnił Najprzewielebniejszy Metropolita Kijowski i Halicki Filaretъ; sędziwy Arcykapłan, błogosławiącъ obrazemъ Bogarodzicy młode wychowанice tego zakładu, ozuła mił do nichъ przemowę. — Drugą uroczystością Kijowa byłъ festynъ wojskowy, którymъ Jenerał - Adjutantъ Rüdigerъ i inni Jenerałowie, Sztabs-i Ober-Oficerowie konsystującyego tu wojska, chcieli uświetić dzień uroczysty Koronacyi naszego ukochanego MONARCHY.

Na obu uroczystościachъ znajdował się JO. Jenerał-Feldmarszałekъ Xiążę Warszawski, przedъ trzema dniami tu przybyły zъ Warszawy. Obecnośćъ tego walecznego syna Rosyji, nową siłą i mężtwemъ pokrzepia chlubny duchъ rycerstwa Rosyjskiego: nie można było wydziwić się niezmordowanej, zwinnej dziarskości, i szykownej, świetnej postawie, zъ jakimi półki nasze wykonywały obіoty przedъ swymъ wodzemъ-bohatyremъ, a w ceremonialnymъ marszu i w czasie manewrówъ, za Starymъ-Kijowemъ odbytychъ. Samъ festynъ wojskowy, wobecъ знаменитого ulubienca zwycięstwa i sławy, byłъ, można powiedzieć, jeszcze uroczystszy.

Oto są niektóre szczegóły tego festynu, który się odbywałъ osiedmъ wiorst od Kijowa, w prześlicznymъ miejscu, blisko Łukaszewiczowego folwarku, gdzie rozłożyły się obozemъ cztery półki 3-go korpusu, w obliczu Swiątyń Pańskichъ pierwszego-stofiecznego miasta Rosyji.

Na prawémъ skrzydle obozu, na dwa tygodnie przedъ festynemъ, powstała wielka, pięknej architektury, drewniana budowla, na balъ przeznaczona. Większą jej częśćъ zajmowała sala, która podъ względemъ obszerności przewyższała wszystkie sale domówъ Kijowskichъ. Ubranie jej zupełnie odpowiadało swemu przeznaczeniu, takъ co do myśli i smaku, jako i blasku przyozdobieńъ i oświecenia. Na prawymъ końcu sali spostrzegać się dawałъ wielki portretъ Najjaśniejszego PANA, otoczony trofeami, a zъ przeciwnej strony, Orzełъ Rosyjski, misternie ułożony zъ pałaszówъ, bagнетówъ i innychъ mniejszychъ części broni. Na podłużnychъ ścianachъ sali, między wszystkiemi okna-

ружия. На продольныхъ стѣнахъ залы, между всѣми окнами, устроены были, изъ ружейныхъ стволовъ и пистолетовъ, по двѣ полуколонны съ аркою, между коими пестрѣлись цвѣтныя полосы, представлявшія цѣлый третій Корпусъ тѣмъ, что каждая была особаго цвѣта, присвоеннаго какому нибудь полку сего корпуса. Вверху всѣ стѣны убраны были разными украшеніями, преимущественно звѣздами и лучами, составленными изъ палашей, шомполовъ и штыковъ, а подъ ними, по всѣмъ стѣнамъ, расположены были девятнадцать надписей, каждая въ зеленѣющемъ вѣнкѣ, и составлена изъ оружейныхъ приборовъ, какъ и все вообще убранство залы. Блестящій рядъ сихъ надписей представлялъ собою стальную лѣтопись побѣдъ, совершенныхъ Русскими полками подъ державою Николая I, начиная отъ Елисаветполя и Эривани, до Варны, Адрианопольскаго мира и Варшавы—и какъ ярко блестѣли имена сіи надъ собраніемъ людей, между которыми можно было увидѣть, или главнаго виновника, или храбраго сподвижника сихъ побѣдъ.

Къ восьми часамъ вечера, послѣ обѣда, даннаго Военнымъ Губернаторомъ, Житомирская дорога полна уже была экипажами гостей и зрителей военного праздника. Прекрасный видъ представлялъ собою освѣщенный лагерь и домъ, предъ которыми блестѣли на щитахъ орлы, по бокамъ вензеля царскаго. По прѣздѣ главнаго гостя начался балъ, сопровождавшійся чрезвычайно веселымъ одушевленіемъ. Собраніе было великолѣпно и прекрасно; зала была полна, но безъ той жаркой тѣсноты, которая составляетъ обыкновенно неудобное достоинство собраний. Между тѣмъ, какъ вокругъ воиновъ нашихъ блестѣли и пестрѣлись въ мирныхъ движеніяхъ веселыя пары танцующихъ подъ звуки Французскихъ кадрили и мазурки, вдругъ, за стѣнами залы, раздались громкіе, не такіе уже стройные, но еще болѣе веселые звуки, вызвавшіе все собраніе изъ залы. Тамъ представилось совсѣмъ другое зрѣлище, при взглядѣ на которое невольно вспомнились слова пѣвца во станѣ Русскихъ воиновъ:

Друзья! здѣсь свѣтитъ намъ луна,
Здѣсь кровь небесъ надъ нами!

То была пѣніе и пляска Русскихъ солдатъ. Кто совсѣмъ не видалъ этой чудной, разгульно-удалой сумятицы, тому трудно выразить всю живость впечатлѣнія, какую производила теперь солдатская пляска, при кликахъ и свистѣ 300 пѣсенниковъ, распѣвавшихъ свои заунывно-веселыя народныя пѣсни, при стукѣ барабановъ и звукахъ военной музыки, кои вторились еще другими восемью хорами пѣсенниковъ и восемью военными музыками, на семь протяженій лагеря.

Здѣсь Русскій духъ, здѣсь Русью пахнетъ!

сказалъ бы и теперь нашъ незабвенный пѣвецъ Подтавы.—И въ шумномъ весельѣ пара, какъ въ грозномъ веселіи штурма и побѣды, раскрывалась само-довольная полнота духа нашихъ Русскихъ солдатъ, въ близкомъ присутствіи вождя-героя..... Здѣсь, можно сказать, было *сердце на распаху!*.... Изъ этой шумно-звучной толпы вдругъ выдался небольшой хоръ съ пѣсней, сложенною въ честь Фельдмаршала Подпрапорщикамъ Ежевскимъ; къ каждому куплету ея припѣвали:

Ура, ура, о Князь Варшавы!
Ура тебѣ, вѣдатель славы!

Между тѣмъ, какъ продолжалась вся эта фантазмагорія звуковъ и движеній, и наши удалцы, скача и припѣваячи, штурмовали устроенный для нихъ городокъ, сожженъ былъ блестящій фейерверкъ, въ заключеніе коего горѣлъ голубымъ огнемъ щитъ съ царскимъ вензелемъ, а въ отдаленіи во все это время пылалъ другой колоссальный вензель, длиною 215 саж., устроенный на отлогостяхъ двухъ горъ, раздѣленныхъ оврагомъ. Замѣчательно, что и природа, съ своей стороны, какъ бы нарочно для свѣтлаго дня сего, отвѣчала веселому военному празднику, поблескивая зарницею въ отдаленіи небосклона, и сіяя полнымъ, яснымъ мѣсяцемъ съ высоты небснаго свода.

По возвращеніи въ залу, опять возобновились танцы, и въ 12 часовъ, всѣ гости и хозяйка пошли ужинать, въ двухъ палаточныхъ галереяхъ, длиннымъ полукружіемъ примыкавшихъ къ концамъ главнаго зданія.—Первый гость былъ за здравіе Государа и Его Августѣйшей фамиліи: громкое ура продолжалось звуками близкой Русскому сердцу пѣсни: *Воже Царя Храни!* гремѣвшей по цѣлому лагерю.—Другой гость былъ за здравіе Фельдмаршала: новое ура отгрянуло въ дружинѣ, и раздавъ знакомый напѣвъ пѣсни въ честь Князя Варшавскаго:

ми, уложенныя были з лuf карabinowych i pistoletów, po dwie półkolumny z arkadą, z pomiędzy których wykazywały się kolorowe pasy, cały Korpus trzeci wystawujące, gdyż każda była innego koloru, właściwego pewnemu półkowi tegoż Korpusu. U góry, wszystkie ściany przybrane były w różne ozdoby, mianowicie w gwiazdy i promienie, ułożone z pałaszy, sztęfli karabinowych i bagnetów, a pod niemi, po wszystkich ścianach, znajdowało się dziewiętnaście napisów, każdy w zielonym wieńcu, ułożony z części oręża, równie jak i całe w ogólności ubranie sali. Świetny szereg tych napisów przedstawiał stalową kronikę zwycięstw, odniesionych przez wojska Rosyjskie pod berłem Mikołaja I, począwszy od Elisabetpola i Erywanu, do Warny, Adryanopolskiego pokoju i Warszawy—i jakże żywo nazwiska tejaśnieć musiały nad zgromadzeniem, w którym ujrzeć można było, lub głównego do zwycięstw przywódcę, lub walecznego w nich spółzawodnika.

Około ósmej wieczorem, po obiedzie, danym przez Wojennego Gubernatora, trakt Żytomirski zapełniony już był pojazdami gości i widzów uroczystości wojskowej. Prześliczny wystawiał widok, oświecony obóz i dom, przed którym jaśniały na tarczach orły, po bokach cyfry Cesarskiej. Po przybyciu głównego gościa, rozpoczął się bal, ożywiony najszczerzą radością. Grono osób było wspaniałe i świetne; sala była pełna, lecz bez owego nużącego natłoku, który zwykle stanowi niedogodną zaletę zgromadzeń. Tymczasem, kiedy dookoła naszych wojowników jaśniały i pstrzyły się w miarowych ruchach wesołe pary tańczących; przy dźwięku francuzkich kadrylów i mazura, jednym razem, za ścianami sali, rozległy się huczne, nie tak wprawdzie składne, atoli weselsze jeszcze dźwięki, które całe towarzystwo z sali wywabiły. Ujrano tam wcale inne widowisko, na które patrząc, przypominały się mimowolnie słowa barda w obozie wojowników Rosyjskich:

Bracia! tu nam księżyc świeci,
Tu strop niebios nad nami!

Były-to śpiewy i tańce żołnierzy Rosyjskich. Kto nie widział tego cudnego, swawolno-żwawego nieładu, temu trudno wyrazić całą żywość wrażenia, jaką sprawił taniec żołnierski, przy wykrzykach i gwizdach 300 śpiewaków, wyciągających swoje żałośno-wesołe pieśni narodowe, przy huku bębnów i dźwiękach muzyki wojskowej, którym wtórowało ośm innych jeszcze chorów śpiewaków i ośm muzyk wojskowych, rozstawionych po całym obozie.

Tu Ruski duch, tu oddycha Ruś!

rzekłby i teraz zapomniany nasz śpiewak Półtawy. Zarówno, w hucznej wesołości bankietu, jak i wśród groźnej wesołości szturmów i zwycięstwa, objawiała się samo-zadowolniona pełność ducha naszych żołnierzy Ruskich, w blizkiej obecności wodza bohatera.... Tu można powiedzieć, *serce było wylane!*.... Tu z pośród szumno-dźwięcznego tłumu, nagle ozwał się niewielki chór pieśni, ułożoną na cześć Feldmarszałka, przez Podchorążego Jeżewskiego, po każdej strofie której, przyśpiewywano:

Ura, Ura, o Xiążę Warszawy!
Ura tobie, sprawco sławy!

Tymczasem, kiedy cała ta fantasmagorya dźwięków i ruchów trwała jeszcze, i kiedy nasze zuchy, płasząc i przyśpiewując, szturmowali do wystawionego dla nich gródka, spalono świetny fajerwerk, w końcu którego zajaśniała w błękitnym ogniu tarcza, z cyfrą Cesarską, a w oddaleniu pałała, przez cały ten czas, inna, kolosalna cyfra, długości 215 sążni mająca, urządzona na pochyłościach dwóch gór, wawozem przedzielonych. Godnym jest uwagi, że i natura ze swej strony, jakby umyślnie na ten dzień uroczysty, odpowiedziała wesołemu festynowi wojskowemu, migając błyskawicą na odległym horyzoncie, i przyświecając pełnym, jasnym księżycem, z wysokości niebieskich sklepień.

Po powrocie do sali, znova się rozpoczęły tańce, a o godzinie 12, wszyscy goście i gospodarze udali się na wieczerną, zastawioną w dwóch namiotowych galeryach, długim półkolem przytykających do rogów głównego budynku.—Pierwszy toast, spełniono za zdrowie CESARZA Jego Mości i Jego Najjaśniejszej Familii: huczne *ura!* przedłużało dźwięk lubej sercu Ruskemu pieśni: *Boże, chroń Cara!* która się po całym rozlegała obozie.—Drugi toast, wzniesiony był za zdrowie Feldmarszałka: znova *ura!* zagrzmiało między biesiadującymi, i rozległa się znana melodia pieśni na cześć Xięcia Warszawskiego:

Славься, славься, Русь святая,
Ты непобѣдима!
Ты Творцемъ и грудью нашею
Будешь вѣкъ хранима!...

Послѣ ужина балъ продолжался еще до двухъ часовъ веселой ночи, и Кіевляне возвращались съ лагернаго праздника, исполненные живѣйшаго удовольствія. Ярко свѣтила имъ луна; величественно сіяли золотые куполы на святыхъ храмахъ богоспасаемаго Кіева.

— Въ 1837 году, въ жителнхъ Римско-Католическаго исповѣданія въ Россіи было слѣдующее статистическое движеніе: браковъ сочелались 26,332 пары; родилось, мужескаго пола 50,282, женскаго, 53,785, и того 104,067; умерло, мужескаго пола 35,843, женскаго 33,973 и того 69,816. За тѣмъ приращеніе католическаго народонаселенія, составляетъ 34,251.

(О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

ВѢНА, 11-го Октябръ.

7 ч. Октябръ въ 2 часа по полудни Его Императорское Высочество Великій Князь Наслѣдникъ Всероссійскій подъ именемъ Графа Бородинскаго, съ многочисленною свитою слѣдуя изъ Мюнхена, прибылъ въ Инсбрукъ, остановился въ гостинницѣ, подъ золотымъ солнцемъ, и по другой день въ 7 час. утра, отправился путемъ въ Италію. (А.Р.С.З.)

Венеція, 6-го Октябръ.

Вчера въ 12 часовъ утра, происходилъ здѣсь торжественный въездъ Ихъ Императорскихъ Величествъ. Торжества продолжались до 18 с. м., и тогоже дня Ихъ Императорскія Величества выѣдутъ изъ Венеціи. Завтрашній день будетъ парадъ сухопутныхъ войскъ и флота. 10 числа высокіе путешественники поѣдутъ на островъ Мурано, а 12-го посвятятъ арсеналь. Большая и малая площадь Св. Марка будутъ архитектурно-визуально иллюминированы.

Лейпбергъ, 6-го Октябръ.

Извѣстный собиратель „Пѣсней Галиційскаго народа“, Жегота Паули, объявилъ недавно изданіе *Галиційскихъ древностей*. Онъ издалъ уже первую тетрадь сего достохвальнаго сочиненія.

— Къ собранію историковъ Гг. Герена и Укерта *Geschichte der europäischen Staaten*, Докторъ Ренель пишетъ Исторію Польши. На сей предметъ онъ впрочемъ изучалъ польскій языкъ въ Данцигѣ и пользовался тамошними архивами. Онъ теперь съ Юлія находится въ Познаніи.

— По частному письму мы получили извѣстіе, что одинъ владѣтель въ южной Франціи, старается завести новую методу пользованія больныхъ, которая состоитъ въ томъ, что больные должны ежедневно нѣсколько времени по мѣрѣ силъ своихъ, употреблять большое движеніе. Онъ пользовалъ многихъ больныхъ, болшею частію жителей городовъ, которыхъ излечивалъ въ непродолжительное время. Владѣлецъ этотъ началъ уже славиться подобно Присницю. Больные, поручающіе себя его искусству принуждены заниматься въ полѣ, въ виноградникахъ и въ саду и мало по малу привыкаютъ пить чистую воду, и довольствоваться скромною но здоровою пищею. Такимъ образомъ уничтожается опухоль, ревматизмъ, отверденіе печени и запоръ въ желудкѣ, и, похондрія, судороги, и проч. Владѣлецъ сей имѣетъ двойную выгоду отъ своего заведенія; во первыхъ онъ беретъ хорошую плату за продовольствіе жилища, пользованіе, а во вторыхъ больные его заступаютъ въ домѣ значительное число работницъ и работниковъ, и потому онъ имѣетъ вѣсколько только служащихъ. Это можетъ быть хорошее средство, никто его безъ убѣжденія не можетъ опровергать, или по крайней мѣрѣ недолженъ. Между тѣмъ не обращая вниманія на то, существуетъ ли это новое средство пользованія или только оно выдуманно для шутки, надобно припомнить величайшую истину одного умирающаго врача, что лучшій и единственный для человѣка лѣкаръ есть: *движеніе, воздухъ и вода*. Впрочемъ такъ какъ по обязанностямъ званія, по дѣламъ и проч., не каждый можетъ имѣть столько времени, чтобы пользоваться достаточнымъ движеніемъ и воздухомъ, можно совѣтовать всеѣмъ тѣмъ, которые принуждены много сидѣть, а именно жителямъ городовъ, что болѣе пользы нежели движеніе и воздухъ, могутъ доставить паровыя бани, старинный обычай славянъ, теперь называемыя Русскими банями. Кто хочетъ избавиться отъ ревматизма, отверденія печени, запоравъ желудкѣ, охриплости, насморка, судороги, и похондрія, иягень и проч., пускай употребляетъ бани. Баня замѣнитъ для него самую большую прогулку и движеніе, безъ усталости, которая дѣйствуетъ всегда на легкія, и безъ утомленія. Могутъ правда встрѣтиться нѣкоторыя исключенія, но они ничтожны въ сравненія съ благодѣтельными послѣдствіями. (G.C.)

Rusi święta, Rusi droga,
Słuyń niezwycożona!
Nasza pierś i ramię Boga,—
Twa wieczna osłona...

Po wieczery, bal trwał jeszcze do godziny 2-rej wesołej nocy, i Kijowianie powracali z festynu wojskowego, pełni najwyższego zadowolenia. Pogodnie przyświecał im księżyc; wspaniale błyszcząły złote kopuły na świątyniach w Boskiej opiece zostającego Kijowa.

— Stosownie do wykazów statystycznych ludności Rzymsko-Katolickiego wyznania w Cesarstwie Rossyjskim, w ciągu roku 1837: zaślubiło się par 26,332; urodziło się dzieci: płci męskiej 50,282, płci żeńskiej 53,785, razem 104,067; umarło 69,816 osób, z których 35,843, płci męskiej, a 33,973 żeńskiej. Przybyło zatem ludności katolickiej 34,251. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 11-go Października.

D. 7-go Października o godz. 2-rej z południa, Jego Cesarzka Wysokość WIELKI XIAŻE NASTĘPCA Rossyjski, pod imieniem Hrabiego Borodinińskiego, z licznym orszakiem, jadąc z Monachium przybył do Insbrucku, i stanął w hotelu pod złotym słońcem, a nazajutrz o godz. 7-mej rano udał się w dalszą podróż do Włoch.

(A.P.S.Z.)

Wenecya, 6 Października.

Wczora w południe odprawili tu wjazd uroczysty oboje Cesarstwo Ichmość. Uroczystości będą ciągle dawane aż do 18 b. m., w którym-to dniu NN. Państwo opuszczają Wenecyę. Jutro będzie wielka parada wojsk lądowych i morskich; 10-go Zwiedzają Dostojni podróżni wyspę Murano, a 12-go arsenał. Wielki i mały plac S. Marka będą architektonicznie oświecone 13 b. m.

Lwów, 6 Października.

Znany zbieracz „Pieśni ludu galicyjskiego“, Żegota Pauli, ogłosił wydawanie *Starożytności galicyjskich* i wydał już pierwszy zeszyt tego dzieła, godnego pochwały i zachęty.

— Do zbioru historyków PP. Heerren i Ukert: *Geschichte der europäischen Staaten*, Doktor Röpel pisze historią Polski. W tym celu uczył się umyślnie języka polskiego w Gdańsku i z archiwów tamtejszych korzystał. Teraz bawi od Czerwca w Poznaniu.

— Z listu prywatnego dowiadujemy się, że pewien właściciel w południowej Francyi, stara się zaprowadzić nowy sposób leczenia, który na tém się zasadza, iż chorzy przymuszeni są oodzień przez niejaki czas, w miarę sił swoich, odbywać wielkie poruszenie. Miał on w swej kuracyi znaczną liczbę pacyentów, powiększej części mieszkańców miast, których w krótkim czasie uzdrawiał. Właściciel ten zaczął już słynąć podobnie, jak Prinsnitz. Pacyenci, którzy się jemu poruczają, przymuszeni są pracować w polu, winnicy i ogrodzie, i powoli przyzwyczajają się pić czystą wodę i przestawać naskromnem, lecz zdrowiem pożywieniu. Tym sposobem ustępuje puchlina, reumatyzm, zatwardzenie wątroby i żołądka, hypochondrya, kurcz i t. p. Właściciel ten ma podwójną korzyść z tego zakładu; bo naprzód każe sobie dobrze płacić za wikt, pomieszkowanie i staranność, a powtórę pacyenci jego zastępują mu w domu znaczną liczbę wyrobnic, parobków; dla tego się tylko kilkoma służącemi obchodzi. — Może to być dobry środek, nikt mu przecież bez przekonania nie może, a przynajmniej niepowinien. Tymczasem nie wchodząc, czy ten nowy środek ruchawej kuracyi istnieje lub jest tylko zmyśleniem dla zabawy, godzi się przypomnieć sławną prawdę pewnego umierającego doktora, że najlepszym i jedynym dla człowieka lekarzem, jest: *ruch, powietrze i woda*. Kiedy jednakże, czyto z obowiązku stanu, procederu lub t. p. nie każdy może mieć tyle czasu, aby mógł użyć w dostatecznej ilości ruchu i powietrza, godzi się powiedzieć tym wszystkim co to wiele siedzieć muszą, a mianowicie miast mieszkańcom, że lekiem zastępującym więcej niż dostatecznie ruch i powietrze, są łaźnie parowe, dawny zabytek sławiański, dziś łaźniami Rossyjskimi zwane. Kto się chce pozbyć reumatyzmu, zatwardzenia wątroby i żołądka, chrypek, katarów, kurczów, hypochondryi, liszajów, ściszków i t. p., niechaj używa łaźni. Użycie łaźni zastąpi mu największy spacer i najusilniejszą ruchawą robotę, bez zmordowania działającego na płuca i bez pracy nużącej. Mogą wprawdzie mieć miejsce niejakie wyjątki, ale te będą zerem w porównaniu dobrych skutków. (G.C.)

П р у с с и я.

Берлинъ, 17-го Октября.

Король пожаловалъ Ордена слѣдующимъ Генераламъ и чиновникамъ Императорско-Россійской службы: Генералу отъ инфантеріи Генералъ-Адъютанту Князю Ливену, знаки ордена Чернаго Орла, брилліантами украшенные; Министру морскихъ силъ, Адмиралу, Генералъ-Адъютанту Князю Меншикову и Генералу отъ инфантеріи Генералъ-Адъютанту Графу Воронцову, Орденъ Чернаго Орла; Дѣйстви-тельному Статскому Советнику Жуковскому; Орденъ Краснаго Орла 2-й степени со звездою; Статскому Советнику Графу Вельгоровскому, Орденъ Краснаго Орла 2-й степени съ брилліантами; Флигель-Адъютантамъ, Полковникамъ: Барону Ливену, Князю Италійскому Графу Суворову Римникскому, Липранди и Дѣйстви-тельному Статскому Советнику Лейбъ-Медику Д-ру Маркусу, Орденъ Краснаго Орла 2-й степени, Флигель-Адъютантамъ Полковникамъ: Львову, Графу Васильчикову, Князю Вреде, Юрьевичу и Полковни-камъ: Лейбъ-Гвардіи Кирассирскаго полка Гр. Ни-роду, Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго полка Дюгамелю, Лейбъ-Гвардіи Спернаго баталіона Фелькнеру, Лейбъ-Гвардіи конной артиллеріи, Лутковскому, Комман-диру 2-й бригады пѣшей артиллеріи Сикстелю, Сум-скаго Гусарскаго полка Ознобичину и пѣшей ар-тиллеріи Яковлеву; Подполковникамъ: 10-й бригады пѣшей артиллеріи Вагнеру, Вознесенскаго Уланскаго полка Чорбѣ; Генеральнаго Штаба Татаринovu; Адъ-ютантамъ Князя Меншикова: Украинскаго Егерска-го полка Энгельгардту, флота Капитанъ-Лейтенанту Глазенану; Адъютантамъ Государя Цесаревича Наслѣд-нина, Поручикамъ: Адлербергу, Паткулю, Гр. Вель-горскому и Князю Баратынскому; Статскому Совет-нику Д-ру Енохиву, и Коллежскому Советнику Либ-ману, Орденъ Краснаго Орла 3-й степени; Директо-ру Императорской Канцеляріи флота Шотте, Ор-денъ Краснаго Орла 4-й степени; Флигель-Адъю-танту Полковнику Князю Долгорукову, Орденъ Св. То-анны, украшенный брилліантами, и Флигель-Адъю-тантамъ Полковникамъ: Гр. Гайдену, Назимову и Кам-мергеру Толстому, Орденъ Св. Іоанна. (О.Г.Д.П.)

Ф р а н ц і я

Парижъ, 8-го Октября.

Примѣръ П. Симонди де Сисмонди достоенъ подражанія. При напечатаніи рѣчи, произнесенной имъ въ главномъ Швейцарскомъ советѣ о настоящихъ несогласіяхъ съ Франціею, выпустилъ онъ все мѣ-ста, въ коихъ упоминается о послѣдствіяхъ разры-ва съ Франціею, не желая чтобы за границею из-вѣстны были слабыя стороны Швейцаріи, невыгоды оной въ случаѣ нападенія и опасности, коей подвер-гается она теперь и на будущее время. Въ журналѣ *la Presse* помѣщено по этому случаю замѣчаніе, что во Франціи другой обычай; ибо каждое утро 20 жур-наловъ извѣщаютъ цѣлую Европу не только о нашихъ истинныхъ неудобствахъ, но даже говорятъ и о тѣхъ, которыя суть слѣдствіемъ нашихъ учрежденій, отвер-гаютъ то, что составляетъ наше имущество, обна-родовываютъ тайны наши, придаютъ смѣлость гибель-нымъ замысламъ и скрываютъ все, что могло бы при-обрѣсть уваженіе чужеземцевъ.

— Въ *Semaphore de Marseille* пишутъ изъ Еги-пта отъ 5-го Октября, что Вице-Король, желая соб-рать потребную сумму для уплаты Порты слѣдующей еи дани, продалъ извѣстному торговому дому 26,000 тиковъ хлопчатой бумаги, по 16 талеровъ центнеръ. Половина товара придетъ въ Марсель, другую от-сылаютъ въ Ливерпуль. Сверхъ того Мегмедъ-Али об-язался не высылать хлопчатой бумаги въ означенные города, ни подъ своимъ, ни подъ чужимъ именемъ. Вче-ра Вице-Король съѣлъ на пароходѣ, въ намѣреніи от-правиться къ своему флоту, который все еще нахо-дится въ гавани. Несколько дней будетъ онъ дѣлать на морѣ эволюціи; послѣ чего пойдетъ въ Розетту, а оттуда въ Каиръ.

— Въ одномъ изъ нашихъ журналовъ пишутъ, буд-то бы Генералъ Аймаръ подалъ прошеніе о уволь-неніи его отъ командованія съ оставленіемъ по ар-міи. Генералъ просилъ отаковомъ увольненіи подъ предлогомъ слабости здоровья, но кажется, что по-водомъ къ сему были несогласія его съ военнымъ Министромъ за отданный сими Генераломъ приказъ, который произвелъ столь сильное впечатлѣніе въ Швейцаріи. Какъ бы то ни было, просьба Генера-ла Аймара принята, и говорятъ, что на мѣсто его назначенъ будетъ Ген. Шраммъ. Войска продол-жаютъ идти къ восточнымъ границамъ.

— Изъ Байрута пишутъ, что Ибрагимъ-Паша тай-но сочетался бракомъ съ дѣвцею одной изъ значи-тельнѣйшихъ фамилій въ Дамаскѣ.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что Людвигъ Бонапарте рѣшился непременно выѣхать изъ Швей-

P R U S S Y.

Berlin, 17 Października.

Nasz Król raczył udarować orderami, następują- cych Cesarzasko-Rossyjskich Generatów i Urzędników: Generata piechoty i Generat-Adjutanta Xięcia Lieven, orderem Czarnego Orła z brylantami, Ministra Morskie- go, Admirata i Generat-Adjutanta, Xięcia Menszyko- wa, tudzież Generata piechoty, Generata-Adjutanta Hr. W. ońłowa, orderem Czarnego Orła; Rzeczywistego Radzcy Stanu Żukowskiego, gwiazdą orderu Czerwo- nego Orła drugiej klasy; Radzcy Stanu Hr. Wielhor- skiego, orderem Orła Czerwonego drugiej klasy z bry- lantami; Półkownikowi Fligel-Adjutantowi: Barona Lie- ven, Xięcia Italijskiego Hrabie Suworowa-Rymnickie- go, Liprandego, Rzeczywistego Radzcy Stanu i przy- bocznego lekarza Dra Markus, orderem Orła Czerwo- nego drugiej klasy; Półkownikowi i Fligel-Adjutantowi: Lwowa, Hr. Wasilczykowa, Xięcia Wrede, Jurjewi- cza, tudzież Półkownikowi: Hr. Nirod, z półku kirys- syerów gwardyi, Duhamel z Siemienowskiego półku gwardyi przybocznej, Völknera, z batalionu saperow gwardyi przybocznej, Lutkowskiego, z artylleryi kon- nej gwardyi, Sixt-la, dowódcę drugiej brygady artyl- leryi pieszej, Oznobiszyna z Sumskiego półku Huzar- ów, Jakowlewa z artylleryi, Podpółkownikowi: Wa- gener z 10-ej brygady artylleryi pieszej, Czorbę, z Woznesenskiego półku Ułanów, Tatarynowa z głów- nego sztabu, Engelhardta z Ukrainskiego półku strzel- ców, Majora Glasenapa z Marynarzi, Adjutantów Xię- cia Menszykowa, tudzież Poręczników: Adlerberga, Patkula, Hr. Wieloborskiego i Xięcia Baratyńskiego, Adjutantów Cesarzawicza Następcy Tronu, jako też Radzcy Stanu, D. Jenochin, i Radzcy Kollegialnego Liebmann, orderem Orła Czerwonego trzeciej klasy; Naczelnika Cesarzkiej kancelaryi morskiej Schotte, orderem Orła Czerwonego 4-tej klasy; Półkownika i Fligel Adjutanta Xięcia Dothorukiego, orderem Św. Jana z brylantami; Półkownikowi i Fligel Adjutantowi: Hr. Heyden, Nazimowa i Szambelana Tołstoja, orderem Św. Jana. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 8 Października.

Godny jest nasładowania przykład P. Simonde de Sismondi, który, mając mowę na Wielkiej Radzie Szwa- carskiej o terażniejszych zażagach politycznych z Fran- cyą, przy jej wydrukowaniu opuścił wszystkie miej- sca, wyszczególniające skutki, mogące wyniknąć z ró- żniczenia się z Francyą: nie chciał bowiem, aby wie- dziano za granicą, jakie słabe strony ma Szwajcarya, jakie jej można wyrządzić szkody, gdyby na nią ude- rzono, na jakie byłaby teraz i w przyszłości wystawio- na niebezpieczeństwa. Dziennik *Presse* czyni z tego powodu uwagę, że przeciwnie dzieje się we Francyi: co rana bowiem 20 dzienników odkrywają Europie, nie tylko nasze istotnie słabe strony, ale nawet przywodzą powody, wypływające z samej organizacyi; zapierają to, co stanowi naszą siłę; odkrywają wszystkie tajemni- ce; dodają odwagi złym zamiarom, a tają to wszystko, coby nam szacunek zjednać mogło.

— *Semaphore de Marseille* donosi z Egiptu pod dniem 3 Października, że Vice-Król, chcąc zebrać pieniądze na wypłacenie należącego się Porcie haraczu, sprze- dał pewnemu domowi handlowemu 26,000 pak bawełny, po 16 talarow za centnar. Połowa tego towaru przybędzie do Marsylii, drugą odsyłają do Liverpool. Prócz tego Mehmet-Ali zobowiązał się nie wysyłać bawełny do pomienionych portów, ani wprost na swój rachunek, ani pod cudzím imieniem. Wczora wsiadł Vice-Król na statek parowy, w celu pńania się do swojej floty, krążącej jeszcze w porcie. Po kilku dniach, które poświęca na ćwiczenia morskie swoich okrętów, uda się do Rosetty, a zamtąd do Kairu.

— Podług doniesień jednego z naszych dzienników, Generat Aymard miał podać prośbę o uwolnienie od dowództwa i umieszczenie go w nieczynnej służbie. Za powód przytacza Generat zły stan swojego zdrowia, lecz zdaje się, że istotną przyczyną tego żądania, są zasze z Ministrem Wojny nieporozumienia z powodu wyda- nego rozkazu dziennego, który w Szwajcaryi tak wiel- kie sprawił wrażenie. Jakkolwiek sądzą, prośba Jene- rafa została natychmiast przyjętą, a Generat Schramm ma być przeznaczony do objęcia po nim dowództwa. Wojska ciągle idą ku granicom wschodnim.

— Podług listów z Bajrutu pisanych, miał Ibrahim- Basza poślubić sobie tajemnie dziewczę, należącą do je- dnej z najznaczniejszych rodzin w Damaszku.

— *Journal des Débats* donosi, że Xiąże Ludwik Bonaparte, ma z pewnością wyjechać ze Szwajcaryi: bo

царя; ибо продаетъ экипажи свои и лошадей. Незвѣстно куда намѣренъ онъ отправиться.

— Герцогъ Монтебелло прислалъ правительству слѣдующій отвѣтъ Швейцарскаго Форорта, на представленную ему ноту. „Форортъ Швейцарскаго союза получалъ предписаніе сейма, отвѣчать высокопочтенному Посланнику Короля Французовъ, что голоса на сеймъ, относительно высылки Людвига Бонапарте, были раздѣлены, сколько по вопросу на счетъ его гражданства, какъ и потому, что Франція требова да изгнанія Швейцарскаго гражданина, что несовмѣстно съ правами независимости самостоятельнаго Государства. Но съ той минуты, какъ Людвикъ Бонапарте принялъ намѣреніе выѣхать изъ Швейцаріи, чему форортъ старается споспѣшествовать, не имѣется уже надобности въ совѣщаніи сейма. Швейцарія, вѣрная давнимъ чувствованіямъ своимъ въ отношеніи къ Франціи, не можетъ не извѣстить ей откровенно при этомъ случаѣ удивленія своего, что держава сія прибѣгла къ непріязненнымъ мѣрамъ, прежде нежели сеймъ собрался и могъ начать совѣщанія о положительномъ отвѣтѣ на ноту Посланника. Сеймъ, не менѣе Франціи, желаетъ избѣгать на будущее время подобныхъ замѣшательствъ и искренно хотѣлъ бы, чтобы согласіе обоихъ Государствъ, соединенныхъ общими воспоминаніями и взаимными соотношеніями, никогда не было прервано. При чемъ сеймъ надѣется, что прежнія соседственныя отношенія и стародавнія приязнь возобновятся и утвердятся еще крѣпчайшими узами” (О. Г. Ц. П.)

41-го Октября.

Журн. *První* сообщаетъ: „Мы получили изъ Лондона въ подлинникъ изданный 31 Юля 1838 актъ, которымъ Англійская Королева, всѣмъ литературнымъ произведеніямъ тѣхъ странъ, въ которыхъ будетъ оказываемо взаимное покровительство, обѣщаетъ привилегіи и покровительство во всѣхъ Великобританскихъ владѣніяхъ. Постановленіе это дѣлаетъ честь Королевы Викторіи. Надѣемся, что Франція незамедлительно слѣдуетъ сему благородному примѣру.

— Тотъ же журналъ содержитъ статью оба отвѣтъ Люцернской союзной директоріи, въ которой замѣчательнѣе слѣдующее мѣсто: „Франція получила удовлетвореніе, не прибѣгая къ насильнымъ мѣрамъ. Наши дружественныя сношенія съ Швейцаріею не будутъ нарушены.”

— Журн. *Presse* увѣдомляетъ, что крещеніе Графа Парижскаго, окончательно отложено до весны и будетъ происходить въ Фонтенебло.

— Графъ Демидовъ вчера изъ С. Петербурга прибылъ съ депешами въ Парижъ.

— Въ Перпигнанъ 4 ч. при отходѣ почты распространился слухъ, что въ Барселонѣ настоящей образъ правленія опровергнуто народнымъ возстаніемъ. Гарнизонъ съ Барономъ Меръ скрылся въ цитадель. Извѣстіе это кажется требуетъ подтвержденія.

42-го Октября.

Въ то время, какъ новѣйшія извѣстія изъ Швейцаріи все еще говорятъ о военныхъ вооруженіяхъ, предполагаемъ, что отвѣтъ данный на ноту Герцога Монтебелло почитается неудовлетворительнымъ со стороны Франціи; здѣсь рѣшительно теперь увѣрились, что дѣло кончено, и доброе согласіе съ Швейцаріею совершенно теперь восстановлено.

— Генерала Себастьяни вскорѣ ожидаютъ изъ Лондона въ Парижъ, Герцогъ Броли уже сюда прибылъ, Маршалъ Сульть возвратится въ концѣ Ноября а Г. Дюпена ожидаютъ чрезъ двѣ недѣли.

— Мнимыя сокровища, которыя будто найдены въ Туильерійскихъ подвалахъ, дали именно легитимистскимъ журналамъ матерію къ такимъ колкимъ замѣчаніямъ, что правительство предположило теперь кончить дѣло судебнымъ порядкомъ. Письмо Маркиза Жіака опубликованное въ журн. *France*, объ открытіи сихъ сокровищъ, передано Генералъ Прокурору. (A.P.S.Z.)

А н г л и я.

Лондонъ, 7-го Октября.

Говорятъ, что Герцогъ Георгъ Кембриджскій намѣренъ отправиться въ дальнюю дорогу, ибо взялъ паспорта не только отъ Посланниковъ христіанскихъ державъ, но даже и отъ Турецкаго и Египетскаго. Его Королевское Высочество пробудетъ, кажется, три года въ отлучкѣ.

— Князь Аудинскій находится теперь въ Эдмбургѣ, гдѣ посѣщаетъ публичныя заведенія. Онъ въ особенности занимается Арабскими и Персидскими рукописями, находящимися въ здѣшней библіотекѣ.

— Полагаютъ, что на будущую зиму, хлѣбъ въ Англій вдорожаетъ, почему и опасаются смятеній черни. Слѣдовало бы внести заблаговременно въ парламентъ постановленіе о зерновомъ хлѣбѣ, ибо вѣроятно оно возбудитъ тамъ сильныя споры.

на день 10 Паждзиарника оглоситъ sprzedaż swoich koni i powozów; jednak nie wiadomo dokąd się udać zamierza.

— Xiążę Montebello przesłał Rządowi następującą odpowiedź *Forortu* Szwajcarskiego, na podaną przez niego notę w dniu 1-m Sierpnia: *Forort* Związku Szwajcarskiego w Lucernie, otrzymał rozkaz od Sejmu odpowiedzieć J.W. Posłowi Króla Francuzów, że głosy pomienionego Sejmu, aż do wydalenia Ludwika Bonaparte, były podzielone, już-to co do jego obywatelstwa, już z zasady, że Francya domagała się wydalenia obywatela szwajcarskiego, co się sprzeciwia niezawisłości samoistnego państwa. Lecz od chwili, kiedy Ludwik Bonaparte poczynił otwarte kroki do opuszczenia Szwajcaryi, kroki, które *Forort* stara się ułatwić, narady sejmu stały się niepotrzebnymi. Szwajcaryi, wierna swoim odwiecznym dla Francyi uczuciom, nie może pominać tej okoliczności, aby jej otwarcie nie wynurzyła swego zadziwienia, że to Mocarstwo użyło wprzód demonstracyi nieprzyjacielskich, nim się Sejm zebrał i mógł stanowczo zająć się naradami nad żądaniem posła. Sejm, równie gorąco, jak i Rząd Francuzki, pragnie, aby podobne zawikłania nigdy się nie odnawiały i aby w przyszłości dobre porozumienie obu narodów, związanych wspomnieniami i wzajemnymi stosunkami, żadnej nie doznawało przerwy; ma przytém nadzieję, że dawniejsze stosunki sąsiedztwa i dawna wzajemna przychylność, będą wkrótce przywrócone i silniej utwierdzone.” (G.R.K.P.)

Dnia 41.

W *Journal des Debats* czytamy: „Otrzymałismy z Londynu akt oryginalny pod datą 31 Lipca 1838, przez który Królowa Angielska wszystkim płodom literackim, tych państw, w których okazywana będzie wzajemna opieka, obiecuje przywileje i opiekę we wszystkich posiadłościach Państwa Brytanii Wielkiej. Postanowienie to czyni sławę Rządowi Królowej Wiktoryi. Spodziewamy się, że Francya nie zaniecha naśladować tak szlachetnego przykłądu.

— *Tenże Dziennik* zawiera artykuł o odpowiedzi związkowego dyrektoryatu Lucerneńskiego, w którym następujące miejsce zwraca bardziej uwagę: „Francya otrzymała zadowolenie, nie mając potrzeby uciekania się do środków gwałtownych. Związek nasz ze Szwajcaryą nie będzie zerwany.”

— *Dzien. Presse* donosi, że chrzest Hrabiego Paryża ostatecznie odłożony został do wiosny i ma odbyć się w Fontainebleau.

— Hrabia Demidow wczora z depeszami przybył z Petersburga do Paryża.

— W Perpignan d. 4 przy odejściu poczty rozbiegła się pogłoska, że w Barcelonie istniejąca forma Rządu obalona została przez powstanie ludu. Załoga z Baronem Meer schroniła się do cytadelli. Wiadomość ta zdaje się bardzo potrzebować potwierdzenia.

Dnia 42-go.

W tym czasie, kiedy najnowsze wiadomości ze Szwajcaryi ciągle jeszcze donoszą o uzbrojeniach w Niemaniu, że udzielona odpowiedź na notę Xięcia Montebello, uważaną jest ze strony Francyi za niezadowolniającą, tu się dopiero ostatecznie przekonano, że rzecz zupełnie jest ukończoną, i że dobre porozumienie ze Szwajcaryą całkiem znowu przywrócone.

— Generał Sebastiani oczekują wkrótce z Londynu do Paryża, Xiążę Broglie już tu przybył, Marszałek Soult powróci ku końcowi Listopada, a za dwa tygodnie najdalej oczekują przybycia P. Dupin.

— Mniemane skarby, które jakoby znalezione w Tuilleryach, dostarczyły tak wiele materii mianowicie dziennikom legitymistowskim, do ugryźliwych uwag, że Rząd chce dopiero tę rzecz ukończyć, drogą sądowną. Ogłoszony w dzienniku *France* list Margrabiego Giac, tyczący się wynalezienia tych skarbowъ, został przestany Prokuratorowi Generalnemu. (A.P.S.Z.)

А н г л и я.

Londyn, dnia 7-go Paждзиарника.

Zdaje się, że Xiążę Jerzy Cambridge ma zamiar daleką odbyć podróż: bo wziął z sobą nie tylko paszporta od Posłów Mocarstw chreścianskich, ale nawet i od Posłów Turецkiego i Egipskiego. J. K. W. ma bydz podobno przez trzy lata nieobecny w Anglii.

— Xiążę Audihu bawi teraz w Edymburgu, gdzie zwiedza publiczne zakłady, a szczególniej zajmuje się rękopismami arabskimi i perskimi, znajdującymi się w tamtejszej bibliotece.

— Sądzą powszechnie, że następującej zimy, chлѣb znacznie zdrożeje w Anglii; z tego powodu obawiają się wzburzenia klass uboższych. Prawo zbożowe powinno bydz naprzód przedstawione Parlamentowi, pewnie atoli stanie się powodem do namiętych sporów.

— На засѣданіи тайнаго Совѣта въ Виндзорѣ, открытіе засѣданій Парламента, предназначенное на 11-е Октября, отложено до 4 Декабря, а городу Бирмингему по примѣру Манчестра, дарованы муниципальные права.

— Маркизь Кланрикардъ выѣхалъ съ семействомъ своимъ въ Вульвичъ, откуда отправится на пароходѣ въ Шарнесъ, гдѣ ожидаетъ его фрегатъ *Cлеопатра*, на которомъ отправится онъ въ Кронштадтъ, и тамъ, Маркизь пересядетъ на Англійскій пароходъ *Lightning*, для переезда въ С. Петербургъ. (О.Г.Ц.П.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 4-го Октября.

Настоящее политическое положеніе Испаніи, побудило кабинетъ, еще разъ опять возвратиться къ начатымъ уже прежде дипломатическимъ переговорамъ. Съ сею цѣлю, какъ слышно, Герцогъ Фриасъ тотчасъ по своему наименованіи первымъ Министромъ, пригласилъ Португальскій дворъ къ совокупнымъ дѣйствіямъ при великихъ Европейскихъ державахъ на щетъ династическаго устройства, ибо нельзя и думать о вооруженномъ посредничествѣ со стороны Франціи или Англій. Португальскій дворъ будто съ удовольствіемъ принялъ таковое предложеніе. Условія нѣкотораго бракосочетанія, всепрощеніе, признаніе долговъ, возвращеніе Донъ Мигуэля, какъ Инфанта и уплата его займа какъ Португальскаго долга, составляютъ здѣсь, какъ средства прекращенія междоусобной войны, общій предметъ переговоровъ.

— Здѣсь учреждена тайная полиція.

Съ Испанскихъ границъ.

Въ сраженіи между Каспе и Маэлла, въ которомъ побѣда пала на сторону Карлистовъ, кромѣ Генерала Пардинаса, который будто самъ себя убилъ на полѣ брани, убиты Полковникъ Алваресъ, изъ *Африканскаго* полка, Полковникъ Сerrано командиръ кавалеріи и сынъ Генерала Сerrано, и сынъ Маркиза Кастехонъ бывшаго Подполковникомъ въ Христианской арміи. Вообще будто войско Королевы лишилось 1.000 человекъ вѣхоты, и 400 человекъ конницы.

— Въ Валенціи обнародована программа предполагаемыхъ торжествъ 8, 9, 10 и 11 Октября, въ воспоминаніе освобожденія этого города отъ владычества Мавровъ; ежедневно будутъ сожигаемы фейерверки. (А.Р.С.З.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Люцернъ, 10-го Октября.

Сеймъ въ засѣданіи своемъ 9-го Октября постановилъ расположить на Французскихъ границахъ наблюдательный корпусъ. Левое крыло онаго для прикрытія границъ отъ Женевы до Нейшателя, будетъ состоять подъ начальствомъ Генерала Гигера, а правое крыло отъ Нейшателя до Базеля подъ командою Полковника Циммерли. — Далѣе опредѣлено, что $\frac{2}{3}$ денегъ будетъ внесена штатами, а $\frac{1}{3}$ должна быть взята изъ союзной кассы. По *Швейцарскому* курьеру наблюдательный корпусъ будто состоитъ изъ 10,000 человекъ.

Бернъ, 7-го Октября.

Вчера былъ здѣсь Государственный Канцлеръ Амринъ, для полученія отъ Англійскаго Посланника паспорта на имя Людвика Бонапарте, и немедленно отправился въ Люцернъ. Г. Дюфуръ, членъ военной Коммиссіи, также отправился въ Люцернъ.

Базель, 8-го Октября.

Съ вчерашняго числа носится здѣсь слухъ (весьма мало находящій вѣроятія), будто въ южной Франціи произошли беспорядки. (А.Р.С.З.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 26-го Сентября.

Мегмедъ-Али уплатилъ свою недоимочную подать; еще болѣе, онъ увѣрилъ Порту въ полной своей преданности, сопровождая лестными словами такое увѣреніе. Онъ даже желаетъ подвергаться условіямъ торговаго трактата, заключеннаго между Англією и Францією съ Портою; онъ только требуетъ наслѣдства владѣнія для своей фамиліи. И такъ мы видимъ результатъ соединенныхъ усилій, со стороны Европейскихъ державъ, которыя нековчены одними словами, но еще подкрѣплены соответственными дѣйствіями. Слышно теперь, что Капитанъ Паша получалъ отъ Порты порученіе, начать на семь основаній переговоры съ Пашею. Соединеніе Англійскаго флота съ флотомъ Капитана-Паши, кажется наиболѣе имѣло вліянія на перемѣну образа мыслей Мегмеда-Али. (А.Р.С.З.)

— На радзіе тайней, отправionej w Windsor, odroczone jeszcze Parlament z dnia 11 Października, na 4 Grudnia, tudzież nadano miastu Birmingham, tak jak niedawno miastu Manchester, prawa municypalne.

— Marg. Clanricarde wyjechał ze swoją rodziną do Woolwich, z kąd na statku parowym uda się do Scheernez, gdzie na niego czeka fregata *Cleopatra*, mająca go odwiedzić do Kronsztadu, z kąd znowu na angielskim parowym statku *Lightning* popłynie do Petersburga. (G.R.K.P.)

HISZPANIA.

Madryt, 4-go Października.

Obecne polityczne położenie Hiszpanii spowodowało gabinet do powrócenia jeszcze raz do zawiazanych już nieco pierwej układow dyplomatycznych. Słychać, że w tym celu Xiążę Frias, natychmiast po mianowaniu swoim na pierwszego Ministra, wezwał dwór Portugalski do wspólnych kroków u Wielkich Mocarstw Europejskich, względem dynastycznych urządzeń, gdyż o zbrojnej interwencji ze strony Francji lub Anglii niemożna więcej myśleć. Dwór Portugalski z ukontentowaniem przyjęł ten wniosek. Warunki pewnego ślubnego związku, amnestya, uznanie długów, przywrócenie Don Miguela jako Infanta, i przyjęcie jego pożyczki jako długu Portugalii, są tu, jako środki do ukończenia wojny domowej, przedmiotem powszechnych rozmów.

— Ustanowiona tu została tajna policya.

Od granic Hiszpanii.

W bitwie między Caspe i Maella, która wypadła na korzyść Karolistów, oprócz Jenerała Pardinas, który się sam miał zastrzelić na pobojowisku, zabici zostali Półkownik Alvarez, z półku *Afrykańskiego*, Półkownik Serrano, dowódzca jazdy i syn Jenerała Serrano, i syn Margrabiego Castejon, byłego Podpółkownika w wojsku Krystynistów. W ogólności w wojsku Królowej miało poledz 1000 ludzi piechoty i 400 jazdy.

— W Walencyi ogłoszono program mających się odbywać uroczystości w dniach 8, 9, 10 i 11 Października, z powodu wyswobodzenia tego miasta od Maurów przed sześcią wiekami. Podczas obchodu tych uroczystości, codziennie będą spalane ognie sztuczne. (А.Р.С.З.)

SZWAJCARYA.

Lucerna, 10 Października.

Sejm na posiedzeniu swoim 9 Października uchwalił postawienie korpusu obserwacyjnego na granicach francuzkich. Lewe jego skrzydło dla zastonienia granic od Genewy do Neuchatel, zostawać będzie pod rozkazami Jenerała Guiguer, prawe zaś skrzydło od Neuchatel do Bazylei po dowództwem Półkownika Zimmerli. — Dalej postanowiono, że $\frac{2}{3}$ część pieniędzy ma być dostarczona przez Stany a $\frac{1}{3}$ wzięta z kassy związkowej. Podług *Gońca Szwajcarskiego*, korpus ten ma się składać z 10,000 ludzi. (А.Р.С.З.)

Berna, 7 Października.

Wczora był tu Kanclerz Amrhyn, w celu wyjeżdżania u angielskiego Pošta pasportów dla Ludwika Bonaпартеgo, i odjechał natychmiast do Lucerny. Także P. Dufour, Członek Kommissji wojennej, puścił się w podróż do Lucerny.

Bazylea, 8 Października.

Od dnia wczorajszego obiega tu pogłoska (bardzo mało wiary znajdujaca), jakoby w południowej Francji powstały zaburzenia. (А.Р.С.З.)

ТУРСЯ.

Stambul, 26-go Września.

Mahmed-Ali zapłacił zaległy swój haracz; jeszcze więcej, zapewnił on Porcie zupełną swoją uległość, w najpochlebniejszych wyrazach oświadczając to zapewnienie. Poddaje się nawet warunkom, układow handlowego, zawartego między Anglią i Francją a Portą; żąda tylko dziedzictwa w następstwie Rządu dla swojej familii. Widziemy zatem skutek połączonej żądań ze strony mocarstw Europejskich, które nie przestały tylko na słowach, lecz poparty to odpowiednią demonstracją. Słychać, że Kapudan-Basza na tej zasadzie otrzymał polecenie rozpocząć układy z Baszą. Połączenie floty Angielskiej z flotą Kapudana Baszy, zdaje się najwięcej miało wpływu na zmianę sposobu myślenia Mehmeda-Alego. (А.Р.С.З.)